Q. B. V.

EX

HISTORIA NATVRALI

DE

VEGETABILIBVS MAGICIS

generatim disserent

M. JO. HENR. HEVCHERVS,
VINDOBONENSIS
&
JOANNES FABRICIVS,
Rosnavia Hungarus.
S. S. Theol. & Phil. Cult.

WITTEBERGÆ,
Typis JOHANNIS HAKII, M DCC.

SAepe multumqve mirari subit, qvi fuerit factum, qvod pleriqve fere tam famae celebritate, qvam illustrium factorum magnitudine Clarissimi Viri, in malarum illicitarumq; artium, imo ipsam occulti alicuius cum daemone initi pacti suspicionem venerint. Nam ut nunc dimittam horrendas Ebreae gentis in *SERVATOREM* blasphemias, & Hieroclis, eundem cum sanctissimis discipulis suis, *PETRO* inprimis & *PAULO* Magiae insimulantis proterviam, nec non impia Plinii & Apuleii in *MOSEN* convitia, falsasq; Theophili Alexandrini Eustathiiq; Antiocheni de *ORIGENE*, Arianorum de *ATHANASIO* suspiciones: magna solum *PYTHAGORAE, PLOTINI, IAMBLICHI, PORPHYRII, CHICI AESCULANI, ANSELMI PARMENSIS, PETRI DE APONO, ALBERTI M. TRITHEMII, HENR. CORN. AGRIPPAE, MICH. SCOTI, ROGERII BACONIS*, ipsorum deniqve *SYLVESTRI* II. & *GREGORII* VII. Pontificum Maximorum nomina obversantur animo, qvæ in famosorum catalogos Magorum relata reperiuntur. De qvibus tamen omnibus haud obscure constat, illustres & maximi nominis extitisse viros, qvos & excelsa animi ingeniiqve indoles à vulgo literatorum distinxit, & civilis prudentia, Matheseosqve ac naturae exqvisita cognitio ita instruxit, ut horum ope abstrusissimarum qvarumcunqve rerum scientiam adepti sint, & doctrinae suae splendorem ad posteritatem etiam transmiserint, adeo, ut supervacuum fere videatur esse, si qvis eos, scripta ad imitationem *GABRIELIS NAUDAEI* Apologia, defendere velit, qvicqvid etiam ad augendam eorundem ignominiam ac suspicionem *VOETIUS* cum aliis nonnullis moliatur. Ast desii tum magnopere mirari, cum assiduam virtutis comitem invidiam ob oculos mihi ponerem, & qvantum haec valeat penitius expenderem, qvin & subductis probe rationibus colligerem, haud leve forsan ad captandam tanti criminis culpam momentum conferre potuisse, pessima & nullo non saeculo obvia nefariorum praestigiato-

giatorum exempla, qvalia, ne in veterem sacram pariter atqve profanam historiam excurram, recentiores *FAUSTI DOCTORIS, ZEDECHIAE IUDAEI, SCOTI PARVI, CHRISTOPH. WAGENERS, TROIS ESCHELLES, MERLINI & MAUGIS* relationes, aut si cum Naudaeo mavis Romans Magiqves suppeditare possunt. Qvorum præstigiae & multiplices fallaciae, etsi cum admirandis illis, qvae artis doctrinaeqve subsidio praestiterunt operibus, conferendae neutiqvam sint, nihilo tamen minꝰ gloriae eorundem, in spissa praesertim seculorū qvibus vixere ignorantia ita offecerunt, ut indelebilem infamiae notam iis inusserint. Ea enim aevi istius erat ruditas & imperitia, ut eminentiorem qvemvis doctrinae gradum, communem sortem supergressum, in vitium traherent, & depravatis abrepti affectibus, ex foedissimo inferorum lacu haustum praepostere iudicarent.

§. II. Et sane aeqvius aut accuratius iudicium ab istis hominibus vix ac ne vix qvidem expectari potuit, siqvidem praeter pudendam in literis ruditatē, omnino etiam verae Magiae ignari fuerint, qvae ambitu suo summum omnium scientiarū apicem absolutissimamqve perfectionem, cujus ope rari, arcani, insolitiqve effectus producuntur, complectitur. Absit enim ut eorum opinioni accedam, qvi omnem Magiam cum *THOMA ERASTO*, & qvi hunc defendit, *GEORGIO HORNIO* rejiciunt, & velut illicitam ac infamem condemnant, qvandoqvidem omnes illae qvas hactenus in medium attulerunt rationes, haud uno defectu laborent, & si qvid probent, nil tamen aliud evincant, qvam legitimum rei usum, qvod saepissime fieri assolet, abusu corruptum depravatumqve fuisse. Qvod qvi non advertunt discrimen, vix caute satis progrediuntur, & in legitimae Magiae dignitatem iniurii ac iniqviores paulo sunt, sicut ex adverso isti plus iusto liberaliores putandi, qvi illicitam Magiam, qvam & prohibitam, diabolicam, praestigiatoriam, transnaturalem, Woarchadumiam, veneficam, nigram, foedam, sordidam, fraudulentissimam arti-

um,

um, infamem, κακοτεχνίαν &c. alias vocare solent, pleno ore infi-ciantur. Hi qvippe vel nullos esse credunt Daemones, ut *DEMOCRITUS, AVERRHOES, SIMPLICIUS*; vel omnes effectus bonis adscribunt angelis, qvos per excellentiam spiritus appellant, iisqve aerem nostrum plenum esse contendunt, ex qvorum ordine sunt *PLATONICI, IAMBLICHUS, PORPHYRIUS, PROCLUS & IULIANUS IMP.* vel ex occultis & magneticis qvalitatibus, peculiariqve temperamento cum *AVICENNA* & qvi hunc seqvitur *PETRO POMPONATIO* omnia oriri putant; vel ad delirium, melancholiam, aliosve naturales morbos cum *REGINALDO SCOT* plurima referunt: vel deniqve ex sensu rerum universali cum *THOMA CAMPANELLA*, aut Ideis operatricibus cum *MARCO MARCI* potiora capita deducunt. In qvem censum etiam *CORN. LOOSEUM, GALLIDIUM GOUDANUM, ROBERTUM FLUDD a FLUCTIBUS, IOANN. WIERUM, BODINUM* & alios plures facile retulerim, cum hos veneficiis non obscure favisse, ex scriptis eorum videre liceat.

§. III. Librato itaqve utriusqve sententiae pondere, veritati qvam maxime consentaneum erit, imo tutissimum statuere, non omnem omnino negari ac destrui posse Magiam, cum sine dubio talis reperiatur, qvae & vitio careat, & eximiam qvoqve laudem mereatur. Qvamvis lubens meritoqve concesserim, fieri utiq; posse, ut innoxiae illi haud raro infame qvid ac diabolicum admisceatur, perinde atqve impura illa sub licitae schemate non raro incedit, variaqve ab ipsa saepe natura petita desumit, qvibus non ut signis sed ipsissimis effectuum suorum causis utitur, qvod antiqvissimos Magorũ jam tũ fecisse *LUCANUS, STATIUS, SENECA TRAGOEDUS* & alii testatum reliqverunt. Isti enim per naturae vim omnia praestitisse videri volebant. Unde multoties eos Hecaten invocasse legas, utpote per qvam ipsam naturam aut naturae imperatricem denotabant, qvod locus apud *EUSEBIUM in Praepar. Evang.* satis superqve evincit, in qvo Hecate de se,

Τρισόιχȣ Φύσεως συνθήματα τρισσὰ φέρȣσα.

Qvin

Qvin imo qvid impedit, qvo minus cum *VOSSIO de Orig. & Progr. Idol.* malos ſpiritus ſupra naturae vires nihil praeſtare, nihil efficere poſſe niſi ex viribus naturae, qvis affirmet. Qvid enim qvaeſo aliud eſt, qvam naturalis qvaedam facultas, qvod potentiam movendi ſe & alia a ſe diſtincta obtineant, elementa norint impellere & repellere, corpora grandia velut ex Machina adducere & reducere, diſperſa colligere & collecta diſpergere, viſibilia occultare, objecta varie diſponere, corpora aſſumere, activa pasſivis applicare, organum ipſum alterare, ſenſus pervertere, & innumera alia efficere, qvae ſcopo inſerviunt ſuo, qvo homines fallere contendunt.

§. IV. Qvae omnia ac ſingula ut ad argumentum noſtrum non parum faciunt, ita digna omnino ſunt in qvae rite inqviratur. Plures videl. ordines ſunt illorũ qvos produci cernimꝰ effectuum, admirandorum inprimis atq; inuſitatorum, qvorum alii ſolo ſupremo Numini adſcribendi ſunt, qvos ob id ſupra naturales haud incongrue dixeris, cum vires naturae conſvetas longo poſt ſe intervallo relinqvant. Alii ab eodem qvidem proficiſcuntur Autore, omnem tamen ſuam originem, motui a DEO Machinae huic in prima creatione impreſſo legibusqve certis definito debent, ideoqve pure naturales appellantur. Alii vero ab his in tantum differunt, in qvantum ab imaginatione, impresſione ac perſvaſione noſtra plurimum dependent, qvarum ſtupendam vim ne prolixius pertractemus, inſtituti noſtri ratio non concedit. Atqve his affines admodum illos eſſe credimus, qvi à ſuperſtitione profluunt, qvam optime *THEOPHRASTUS in Characteribus* & exemplis illuſtrat, & in δειλίᾳ πρὸς τὸ δαιμόνιον poſitam eſſe vult, per δειλίαν alium longe qvã qvi pios decet metum intelligens, qvod teſtimoniis ex Maximo Tyrio & Auguſtino adductis doctisſimus ejus commentator *CASAVBONVS* confirmat. Nonnulli deniqve effectus, qvos nulli recenſitarum hactenus cauſarum tribuere poſſumus, Daemoni adſcribuntur, ac ideo praeternaturalium, imo, qvo a Divinis tanto magis removeantur, diabolicorum nomine inſi-

gniri

gniri consveverunt. Qvibus & illos annumeraverim omnes, qvi etsi a causa qvadam naturali evidente dependeant unice & proficiscantur, qvod tamen diabolus iis se immisceat suamq; operam praetendat, & Autorem mentiatur, diabolici aeqve ac Magici dicendi sunt.

§. V. Enim vero qvam frigide qvamqve confuse & minus accurate, si specialiora reqviras, haec apud plerosqve pertractentur, qvis recto iudicio pollens perspicere non potest? Qvamvis enim dives admodum auctorum de hoc argumento habeatur copia, ut si numerum eorum, qvi de Magia commentati sunt inire velis, vix charta caperet, haud tamen ullū nominare licebit, qvi omnia, prout par erat, evolverit ac deinde declararit sigillatim. Non jam excurram in omnem Materiae Magicae apparatum, qvippe qvem hae pagellae non caperent, sed unum saltem Vegetabile Regnum in praesens mihi propono, in qvo si non omnium, plerorumq; tamen industria defecit, qvandoqvidem parum, qvantum qvidem sciam, de Plantis Magicis literis consignaverint, licet earum valde fertilis seges prostet. Namqve latere istos non poterat qvam freqvens apud bonos Autores, Poëtas inprimis, rei huius fiat mentio, ut vel exinde utilitas eius satis aestimari potuisset. Qvem enim fugiunt pollentes & malae Medeae herbae Tibulli, magicae Lucani, funestae Claudiani, Prometheae Propertii, pubentes Virgilii, Venenatae deniqve, qvarum proventus in Colchide & Thessalia? Cui non dictum Moly ac Nepenthe Homericum, Hesiodi Polion, stagna & aqvas siccans ac clausa omnia aperiens Aethiopis herba, Deos provocans Aglaophotis & Carduus, Asphodelus dulcis manium esca, Iubae herba & Bali mortuos resuscitans, Theangelis divinatrix, Iuniperus atqve Hypericum daemones fugans, Alyssus, Baccharis, Adianthus, Satyrion, Syderitis fascini amuleta? Nec tamen videre ullum hactenus contigit, qvi haec ita explicaverit, ut curiosus lector in iis acqviescere possit. Qvod eo magis me impulit, ut

capta

capta inde occasione hoc argumentum repeterem altius, consultisqve ipsis fontibus, totum negotium plenius pertractarem.

§. VI. Fateor me initio haut levi perfusum fuisse gaudio, cum passim apud autores non sine encomio citatos legerem, *HERMETEM*, *ORPHEVM*, *MVSAEVM*, *ONOMACRITVM*, *PYTHAGORAM*, *DEMOCRITVM*, *CLEEMPORVM*, *EMPEDOCLEM*, *KIRANVM* aliosqve, qvi omnes Magicas celebrasse herbas dicuntur, magnum exinde labori pollicitus solamen. At enim vero spes omnis statim decollabat, cum viderem, plurimos horum temporum iniuria intercidisse, aut si qvae fragmenta supersunt, dubiae atqve sublestae esse fidei, cum de genuinis eorundem autoribus plurimum adhuc disceptetur. Nec multo magis expectationi satisfecerunt, qvi superstites adhuc sunt plantarum scriptores *THEOPHRASTVS ERESIVS*, *PLINIVS*, *APVLEIVS* & qvi ex his fontibus rivulos suos duxerunt *THEOPHRASTVS PARACELSVS*, *TH. CANTIPRATANVS* Alberti M. Nomen mentitus, *BERNH. G. PENOTVS*, *ALEX. SVCHTENIVS*, *LEONH. TVRNHEVSERUS*, *CARRICHTERVS*, *MICH. SENDIVOGIVS*, *IO. ERN. BVRGGRAVIVS*, *WECKERVS*, *PORTA*, *LEMNIVS* & non pauci alii Herbarum, Mirabilium naturae, ac Secretorum scriptores, qvi utut argumentum qvod tractant, in naturalibus & medicis herbarum viribus atq; effectib9 posuisse videri velint, qvaedam tamē scriptis suis vel inscii, vel superstitionis labe haud leviter infecti inseruerunt, qvae Magici qvid sapiunt & praeternaturalis.

§. VII. Ast qvis non videt, difficile admodum nec minus periculosum esse hic aliqvid firmum decernere? Animo qvippe oportet accedere & ab omni praeconcepta opinione ac superstitione libero, & scientia Naturali ac Mathematica, imo ipsa medendi arte probe imbuto. Id qvod vel exinde colligere licet, qvod his fere solis natales suos Magia debeat. Cum enim primi, qvi literis operam navarunt, soli fere syderum contemplationi incumberent, & cum hac Physicam Medicamqve artem coniungerent, semina simul iacta sunt Magiae, ex qvibus in tantum ea

excre-

excrevit, ut totum orbem lue ſua inficeret. Teſtis huius rei inſignis eſt *PLINIVS*, his ea qvae diximus verbis *in Hiſtoria Naturali* confirmans: *Autoritatem Magiae maximam fuiſſe, nemo miretur, qvandoqvidem ſola artium tres alias imperioſisſimas humanae mentis complexa, in unam ſe redegit. Natam primum è Medicina nemo dubitat, ac ſpecie ſalutari irrepſiſſe, velut altiorem ſanctiorumqve qvam Medicinam: ita blandisſimis promisſis addidiſſe vires religionis, ad qvas maxime etiamnum caligat humanum genus. Atqve ut hoc qveqve ſuggeſſerit, miſcuiſſe artes Mathematicas, nullo non avido futura de ſeſe ſciendi, atqve ea è coelo veriſſime peti credente.* Id qvod *GRILLVS* qvoqve *in PLVTARCHI de brutor. ſolertia libro* vult, Aegyptios dicens, πάντας ἰατρὺς εἶναι. Ex qvo tantum non ſemper apud hos populos artem Medicam floruiſſe & ſic, qvod mox demonſtrabimus, multum ad hoc argumentum contuliſſe, facile eſt perſpicere.

§. VIII. Qva de cauſa etſi tantum mihi non tribuam, ut polliceri auſim, ita totum hoc negocium abſolutum iri, ut omnibus numeris perfectum ſiſtere ſe erudito orbi poſſit; illud tamen reputans, qvod & voluiſſe in magnis ſit ſatis, & tentare liceat, præſentem hanc operam in Vegetabili ſic dicto Regno collocavi, qvod finibus ſuis nil aliud complectitur & includit, qvam omne illud corpus naturale qvod e terra erumpit, & ita procreatum eſt, ut vegetet, nutriatur atqve augeſcat, ſuisqve radicibus, foliis, caulibus, ſtirpibus, floribus, ramis, ſurculis, fructibus ac ſeminibus gaudeat, verbo, id qvod neqve Animantium neq; Mineralium qvae dicuntur Regna ingreditur: perindè atqve *τὸ* Magicum non diabolicum modo, ſed & illud omne qvod vanam redolet ſuperſtitionem hoc loco denotare debet. Dum igitur de Vegetabilibus Magicis commentari inſtituo, id cumprimis dabo operam, ut ſi non omnes, plurimas ſaltim plantas, herbas, arbores, ſurculos, folia, flores, fructus, ſemina, qvae ſuperſtitioſi qvid ac vani ſapiunt, & qvibus fraudum ille artifex hominibus imponit, recenſeam,

ac deinceps, qvantum per intellectus perſpicaciam licet, effectuum ipſis herbis attributorum cauſas inqviram. Ex qva opella noſtra non ſolum qvandam iis acceſſuram ſpero utilitatem, qvi complura obſcuriora ſcriptorum veterum loca interpretari geſtiunt; ſed & multas magicas circa vegetabilium uſum detectum iri vanitates credo, qvibus Phyſicam noſtram aeqvè ac Medicinam multum ſcatere in aprico eſt, & qvas *PLINIUS* in tantum evectas ſuo jam tum tempore conqveritur, ut abrogare herbis fidem cunctis poſſent.

§. IX. Qvapropter ſi cui rem ab ovo inchoare animo ſederet, is qvidem me iudice non multum à vero aberraverit, qvi eius natales in ipſo veterum medendi ſtudio primum omnium qvaerere velit. Nam ut hujus initium ab Aegyptiis, qvorum monumenta inter illa qvae ſuperſunt procul dubio antiqviſſima, iure meritoqve arceſſi debet: ita ab omni ſuperſtitionis macula haud qvaqvam immune pronuntiandum vel eo nomine eſt, qvod ab Aegypto profluxerit, qvae fabularum ac ſuperſtitionum mater, ut Africa monſtrorum, haberi omnino meretur. Qvod vel ex eo colligere licet, ſi perpendamus, plurimas Aegyptiis antea ignotas herbarum virtutes in ſomno fuiſſe patefactas. Diſpar qvippe horum atqve *ARISTOTELIS* fuit ratio. Hic enim *de divinatione ex ſomniis* agens, nulla à Diis hominibus ſomnia dari ſtatuit, qvaſi eorum majeſtate indignum ſit, abire in lectos dormientium & gravatos concuſſare. Illi vero de cura alicuius morbi, gravioris praeſertim ac deſperati conſulturi, anteqvam lecto ſe committerent, animo prius rite per luſtrationes varias diſpoſitio expiatoqve, Deorum exſpectabant revelationes, & ſecundum eas in debellandis malis ſe gerebant. Ut vero ſimplicior paulum principio hic fuit ritus, ſic procedente tempore magis magisq; pluribus auctus eſt ceremoniis. Poſtqvã enim ſucceſſive in majorẽ pharmacorum vegetabilium perveniſſent notitiam, complures plantarum florumq; ſibi revelatorũ characteriſmos ante ſepoſitos, intenſa

fixaq;

fixaq; imaginatione considerabant: deinde coelum Deosq; carminibus sollicitabant, ut qvodnam ex dictis vegetabilibus ad morbi optimã medelam conduceret, per somniũ monstrarent. Tum somno captando se accingentes, qvod numen primum in somno iis apparuisset, illius fidei commissam aut qvam aliam indicasset plantam ad depellendum morbum divinitus definitam assumebant. Id qvod *IAMBLICHVS de Mysteriis Aegyptiorum* his verbis testatur: ὅυτως ἐν Ασκληπιȣ μὲν τὰ νοσήματα τοῖς θέιοις ὀνείροις παύεται διὰ δε τὴν τάξιν τῶν νύκτωρ ἐπιφανειῶν, ἡ ἰατρικὴ τέχνη συνέστη ἀπὸ τῶν ἱερῶν ὀνειράτων. Et *ARISTIDES in sacris sermonibus* ulterius confirmat.

§. X. Neqve vero soli Aegyptii in Isidis, Osiridis, Aesculapii Aegyptii, qvod circa littus Crocodylorum fuit, Serapidis item ut & Haephestionis seu Vulcani, Pasiphaës fanis hunc morem celebrarunt, sed & idem Græcis pariter atqve Romanis familiare admodum fuit. Hoc enim animo atqve consilio freqventer dormiebant in eo præcipue qvod Cous Insulam tenuit Aesculapii templo, de qvo *ARISTOPHANES in Pluto*:

Εγὼ δ', καὶ σύγ', ὡς τάχιστα τὸν θεὸν
Εγκατακλινȣντ' ἄγωμεν εἰς Ασκληπιȣ.

Qvem ritum *PLAVTVS in Curculione* latino idiomate ferme expressit; *ideo fit, qvia hic leno aegrotus incubat in Aesculapii fano.* Atqve idem illud facere solebant in eo fano, qvod Pergami Asiae urbe fuit, qvo profectum Antoninum Caracallam *HERODIANVS* refert, χρήσασθαι βȣλόμενον θηραπείαις τȣ Ασκληπιȣ. nec non Oropii in Amphiarai templo, de qvo *PAVSANIAS in Atticis* ait: Κριὸν θύσαντες αὐτῷ, καὶ τὸ δέρμα ὑποστρωσάμενοι καθεύδειν ἀναμένοντες δήλωσιν ὀνείρατος. Ex qvibus autorum testimoniis elucescit clarius, qvam egregie sibi respondeant Graecorum Κατακλίνειν & Latinorum incubare Diis, illorum δέρματα & horum lectisternia, qvae omnia ad istam in templis dormiendi consvetudinem, & divinas per somnia captandi revelationes ritum respiciunt. Enimvero ad qvam vulgatarum trium somniorum classem haec ipsa pertineant, iudicent ii, qvi norunt qvam perversus

ac idololatricus Deorum iſtis temporibus cultus invaluerit, & qvale numen honore illo affecerint gentiles. Nullum qvippe mihi eſt dubium, daemonem ſui hic neutiqvam fuiſſe oblitum, ſed partibus ſuis maxime intentum, hanc tam commodam & peropportunam cepiſſe occaſionem, naturalem aeqve ſcientiam ac medicam peſſimis ſuperſtitionibus defoedandi. Qvod & ipſe *BORRICHIUS*, accerrimus alias *CONRINGII* nobiſcum ſentientis antagoniſta, *libro de Hermetis ſcientia* fateri neceſſe habet, atqve ob id potius miſeriis harum a vero numinis cultu alienarum gentium indolendum eſſe cenſet. Nimis tamen rigide de his ſomniantium pharmacis pronunciaſſe videtur *KIRCHERUS in Oedipo Aegyptiaco*, qvando, etſi haec medicandi ratio ſubinde in conclamatis etiam morbis mirificos effectus ſortita fuerit, neqvaqvam eos naturali herbarum virtuti & proprietati, ſed occulto daemonum pacto & commercio, qvo ſeſe obſtrinxerant, adſcribendos eſſe duxit. Qvanqvam enim plerumqve ea, qvae ſymboli tantum loco potuerint eſſe, indicata fuerint, vim ipſam curandi ſuppeditantibus daemonibus, nullus tamen aſſerere dubitabit, qvaedam illorum remediorum naturali qvandoqve modo egiſſe, & vim ac efficaciam ſuam exeruiſſe.

§. XI. Atq; ſic mediocrem aliqvam vegetabilium notitiam adepti Aegyptii, non acqvieverunt in ſomniis, ſed ulterius etiam progreſſi ſunt. Elegerant nempe ſibi ex iis qvi ſomniantibus apparuerant, decem praecipue Deos, qvos ad revelanda praeſentisſima morborum remedia ſollicitabant. His ſingulis ſingulos dicarant numeros, monadem ſupremo Numini & cauſae cauſarum, dyadem Nephtae, triadem Minervae, tetradem Apollini ſive Horo, pentadem Iſidi, hectadem Oſiridi, heptadem Mercurio, octadem Ammoni, enneadem Typhoni, decadem deniqve Momphtae, & ſic de ceteris qvoq; numeris Diis conſecratis ſtatuerant. Inde videbant, qvem numerum exprimerent herbarum florumqve folia, fructuum

nuclei,

nuclei, thyrſorum internodia, eaq; poſtea illi Deorum, cuius numerum referebant, velut propria atq; ſacra dicabant, ac ſub ejus tutela conſervabant. Nec numerũ ſolum attendebant, ſed colorem inſuper atqve figuram in floribus & plantarum thyrſis ſollicite obſervabant, & num haec rotunda, teres, trigona, tetragona eſſet, rite disqvirebant, ſicqve hos thyrſos veluti ſceptra convenientibus numinibus ſacrabant, ut ex *Bembina* apud *KIRCHERUM Tabula* ulterius probari poteſt. Qvibus rebus & ceremoniis juxta analogiam dictarum rerum adhibitis, mirandos ſe praeſtare poſſe effectus credebant, qvod praeter alios *PROCLUS* nobilis Platonicus *de Sacrificiis & Magia* confirmat, dum ſympathia qvadam mutua & cognatione rerum terrenarum ad coeleſtia, mira effici poſſe aſſerit; ideoqve ſacerdotii veteris autores miſcuiſſe plura invicem putat, qvia videbant ſimplicia nonnullam habere numinis proprietatem, non tamen ſigillatim ſufficientem ad numinis evocationem. Qvam ob rem ipſa multorum commixtione eos attraxiſſe ſupremos influxus tradit, nonnunqvam tamen herbam unam vel lapidem unum ſuffeciſſe ad divinum opus exiſtimat, addens, in lapidibus & herbis luminum ſupernorum eſſe participationem.

§. XII. Vlterius id ipſum evidenter demonſtrant decantatae apud Aegyptios herbae Hermeticae Horoſcoporũ, qvorum ſi *ORIGENI* atq; *STOBAEO* credimus, triginta ſex numero fuerunt. Cum enim corpus humanum in totidem diviſerunt partes, ſingulis ſingulos ſive Deos, ſive daemones, ſive ſi cum *GALENO* & *I. M. FIRMICO* mavis, decanos tribuerunt, qvorum qvilibet ſanitatis membri ſui curam gereret. Qvam ſi amiſiſſent, qvolibet in ſuae partis curationem nomine ſibi proprio invocato, herbaqve ſibi dicata placato, recuperari poſſe ſibi perſvadebant. Nolo interim eam litem meam facere, qva de Decanis eorumqve numero inter ſe diſſentiunt *FIRMICUS*, *HE-*

PHAESTION THEBANUS, atqve *MANILIUS*, utrum sex & triginta soli fuerint, ternis semper cuilibet Zodiaci signo adscriptis, an vero plures, aut qvilibet horum suos munifices vel synergos sub se habuerit, id adduxisse contentus, fuisse illos secundum duodecim Zodiaci signa distributos, infinitae in membra totius corporis humani potestatis, atqve certis qvibusdam herbis, qvas horoscoporum vocare solebant, demulceri solitos. Qvin imo proprium ac solenne perqvam fuit non solum singulis signorum imo syderum suas adsignare plantes, sed & referente *ABENRAHHMON* Philosopho Arabe, in usum medicinarum ex omnibus naturae speciebus & gradibus entium eas res seligere, qvae aliqvam similitudinem & proprietatem cum septem Planetis obtinerent. Exempli loco omnes species, qvae aliqvam similitudinem ad Solem haberent, seligebant ex Mineralibus, metallis, lapidibus, animalibus, plantis & herbis, atqve ex iis qvae influxum earum concernunt, proprietatibus, ex operationibus deniqve omnibus rerum solarium in usum medicinae cordis, qvia cor est qvasi sol qvidam minoris mundi, adaptabant; qvae prolixius adhuc apud *IAMBLICHUM de Mysteriis Aegyptiorum*, *MARSILIUM* item *FICINUM de Vita coelitus comparanda* legi possunt.

§. XIII. Ecqvis vero non videt, varias exinde exortas esse Botanicorum vanitates, qvarum haud postrema ea est, dum anxie adeo qvaerunt in stirpibus vim aspectuum sidereorum medicam, ex qva deinceps enata superstitiosa illa herbarum collectio, ubi cuncta secundum influxum astrorum colligi in pratis iubentur. Cui pravae vanaeqve consvetudini non refragantur illi, qvi in Ioannis Festo effossis Hyperici stirpibus, in sacro Martini anniversario abscisis surculis Cerasi sylvestris, Sole in Virginis signo, Luna crescente hora merid. XII. ligno sympathetico, qvod fraxini est, fisso, excellentiores longe inesse vires putant, cujus rei exempla plura suppeditant *REINESIUS in var. lect. FREITAG. noct. med. MAXVELLUS Medicin.*

Magn. et.

Magnet. GRUBIUS Arcan. medic. Qvo ipso tamen non omnes sydèrum, Solis praecipue ac Lunae in haec corpora actiones, saltim generaliores, exclusas volo, praesertim cum ipso solstitio salicis, populi albae, ulmi, tiliae, oleaeq; folia faciem alteram coelo obvertere, *KIRCHERUS* evincere conetur, & solisequarum ac lunarium apud *GESNERUM* herbarum exempla non pauca obvia sint, manifesto harmoniae cum suo sydere documento. Multo minus omnem sedulam accuratioremq; plantarum statis temporibus evulsionem, qvam sana dictitat ratio, reiicere vel improbare contendo, id tantum cum *CONRINGIO* evincere cupiens, posse qvidem syderum ortus, occasus, positusqve pro limitibus variorum collectionis temporum haberi, sed ipsam illam operam certis alligare velle diebus, horis, imo minutis, id omnino superstitionem olere, atqve ab Aegyptiorum circa idem illud argumentum doctrina haud qvaqvam abhorrere. Qvam egregie explodit salseqve his verbis perstringit *HELMONTIUS in dispensatorio moderno, non defuerunt*, inqviens, *qvi immensum Catalogum morborum in signa Zodiaci retulerunt : cujus numerus cum nimis angustus esset, unumqvodqve signorum in triplicem sectionem ampliarunt, ut scilicet omnes herbarum vires in 36. dividerent, & cogerent arcto stabulo. Terra enim ex se producendi herbas virtutem habet seminalem, qvam proin non e coelis mendicat.* Qvibus subjungit : *Elenchus itaqve esto, effectus causis tribuisse, qvae nil prorsus causae simile in se possident.* Ad istam tandem plantarum in septem planetas distributionem qvid dicam non habeo, nisi, qvod eam ipse planetarum numerus satis superqve confutet.

§. XIV. Neqve tamen omne in inqvirendis vegetabilibus Aegyptiorum studium ad Magiam referre fas est, siqvidem illum conatum non possum non magnopere approbare, qvo mediante sensuum externorum ope de praestantia herbarum iudicarunt. Qvin imo non erraverit, qvicunqve eos re-

centiorum curam multis modis superasse dixerit, dum praeter saporem & odorem, qvos fere solos a Botanicis nostris adhiberi videas, illi qvoqve auditum visum, & tactum in subsidium vocaverunt. Auribus nimirum ex sono, cum percuterent plantas, acuto, gravi, tinnulo, obtuso, aspero, leni de compaginatae stirpis temperamento; manibus ex laevitate, asperitate, mollitie, hirsutie, duritie, scabrositate; oculis deniqve ex variis coloribus de virtutib9 sub his integumentis latentibus iudicarunt, & sic constituto recte sensuum iudicio, haut incerto argumento effectus vegetabilium colligere ac cognoscere potuerunt.

§. XV. Verum enim vero qvo rectius sese in hoc negocio gesserunt, tanto turpius ex omnium illorum qvi plus sapere volunt sententia, in eo se dederunt, qvod etiam per occulta similitudinum sigilla singulis rebus impressa, ante allegatas vires fuerint scrutati. Studiose scilicet singularum plantarum characteres observabant, & cuinam humani corporis membrorum ii responderent, idemqve exprimerent melius annotabant; eam postea illi membro maxime consentaneam esse putantes plantam, quae figura sua extrinseca, & analoga qvadam signatura id expressisset. Sic Paeoniae flores calici adhuc inclusos, Papaveris item capita capiti dicarunt, qvod eius qvaedam rudera repraesentarent: sic Euphrasiam, Caltham, Hieracium, Anthemin oculis conducere existimarunt, qvod nescio qvid ocularis rudimenti in illis reperirent: Dentariae radicem dentibus, Anthorae cordi, alias aliis attribuerunt membris, qvas omnes studiose collectas *CROLLII* exhibet Catalogus. Si qvam itaqve herbam, Cynosorchin v. g. genitalibus similem qvoad figuram deprehendissent, eam generationis affectibus mederi certo certius sibi persvadebant, siqvidem occulta sua signatura numen illud qvod genitalibus praeesset, advocari credebant.

§. XVI.

§. XVI. Pari qvoqve ratione herbarum ſuccos, qvi ſuccos ſive humores humani corporis colore referebant, in illius humoris peccantis purgationem adhibebant. Hinc croceis plantarum liqvoribus bilem flavam, atris, purpuraſcentibus aut coeruleis nigram, albis pituitam, rubris ſanguinem, lacteſcentibus lac & ſperma volebant curare. Ex qvo colligere licet, hanc ſcientiam, non ut multi, qvos inter *CONRINGIUS*, putant, a recentioribus inventam, ſed *C. AGRIPPA* & *QVERCETANO* teſtibus, ex orientalium monumentis denuo reſuſcitatam eſſe, cum apud *DIOSCORIDEM* & *PLINIUM* documenta huius rei inveniantur clariſſima, adeoqve ex Aegyptiorum nugis, ſi qvas alat vanitates, attraxiſſe. Fateor eqvidem, me hic iudicium aliqvandiu libentius ſuſpendere malle, qvam certi aliqvid circa hoc de ſignaturis rerum argumentum decernere. Etſi enim ejus adverſarii obiiciant, ſeqvi ex hac, Anacardii e. g. fructum eſſe optimum cordiale, poma omnia egregium Cephalicum, pruna Aphrodiſiacum, Eſulae ſuccum optimum lac generare, nil tamen eo obtinent, qvam ut iis oggeratur qvaeſtio, qvam diu ſit, qvod Mercurius, Antimonium, Cinnabaris, Coriandri ſemina &c. ex venenorum catalogo exemta fuerint? Ut admodum placeat *BORRICHIUS lib. de Hermet. Aegypt. & Chemic. Scientia* ita diſſerens; *Eſto, non videantur reſpondere eventui figurae omnes, certe ignaviae, ſi verum fateri libet, humanae eſt, non accuratius adhuc inqviſiviſſe, neqvaqvam ſignaturae divinae, qvam nihil otioſe praeformaſſe exiſtimandum.*

§. XVII. Sunt haec prima qvaſiſtamina, ex qvibus Magica de vegetabilibus doctrina in tantum excrevit, ut latiſſime pateat, nec arctis his limitibus qveat comprehendi. Qvam utrum auxerit ipſumqvoqve Aegyptiorum ſolum, qvod inodora mera protuliſſe, & medicamentis vere naturalibus parum abundaſſe evincere vult *CONRINGIUS*, pluribus diſpicere non vacat. Certent qvam diu velint inter ſe autores, nos illos qvi

 plura

plura desiderant, ad editas a *KIRCHERO*, *ALPINO*, *VESLINGIO*, *BORRICHIO*, aliisqve plantarum Aegyptiacarum indices ablegamus, ex qvibus cuiqve libera relicta erit decernendi facultas. Ceterum cum iam ipse latissimus Vegetabilium Magicorum campus aperiendus sit, doleo me chartae angustiis excludi, qvo minus qvicqvid de his omnibus consignavi literis, eadem opera repraesentem. Sunt vero ex illorum ordine, ut nomina saltim praecipuorum strictim recenseam, fugantia daemones Salvia, Veratrum, Iuniperus &c. fascinum depellentia Adianthus, Ruta, Sideritis &c. ad sacrificia, custodias, numinum apparitiones pertinentia Absynthium, Ricinus, Cnebisson, Scordotis, &c. Sepulchralia & manes evocantia Asphodelus, Osirite &c. ad divinandum & vaticinandum adhibita Laurus, Theangelis, Halicaccabi, Bellonaria, Vatica &c. insaniam, lymphationes, somnia inducentia Strichnon, Thalassegle, Gelotophyllis, Sesamum, Nectanebi herba &c. philtra & amatoria pocula ingredientia Oliva, Mandragora, Catanance, Cemos, Anacampserotis &c. Pecudes obstupefacientia Therionarca, Ficus, Eryngium, Oenotheris &c. Superstitiose medentia Hieraceum, Theombrotium &c. imo ab ipsa morte resuscitantia Bali, Juba &c. mirandorum & incredibilium effectuum multa alia Myops, Zaolus, Adamantis, Coriacesia, Achaemenidon, Latace, Victorialis. &c. Paucis, qvicqvid ad Botanomantiam ullo modo referri potest, id omne seqventi cura, si tempus & fortuna concesserint, explanabo.

S. D. G.